

Nieuws uit de Egmontstraat

E-Nieuwsbrief van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen

24-03-2010 - nr. 12

In dit nummer:

- [Edito](#)
- [In de kijker](#)
- [Genoteerd](#)
- [Kalender](#)
- [Over de grenzen](#)
- [Internationaal genoteerd](#)
- [Cijfers en letters](#)
- [In de pers](#)
- [FWO-Intern](#)

Grenzen aan de groei

Het voorjaar betekent voor het FWO steeds opnieuw een razend drukke periode. Met 1 februari als limietdatum voor het aanvragen van nieuwe mandaten en 1 april voor de projecten en kredieten zet onze administratie alle zeilen bij om deze toevloed nauwkeurig te verwerken.

Het aantal mandaataanvragen bij het FWO blijft bovendien van jaar tot jaar stijgen. Dit jaar noteren we voor de mandaten een stijging van meer dan 18 %: in totaal zijn er bijna 2.200 aanvragen ingediend. Kwestie is nu deze tijdig te laten evalueren door de nieuwe FWO-Expertpanels. Mede dankzij de administratieve hervormingen die het FWO bij het begin van 2010 heeft doorgevoerd en de niet aflatende inzet van het volledige FWO-team, heb ik er alle vertrouwen in dat we ook dit jaar die klus tot een goed einde zullen brengen.

Maar de grenzen van de groei zijn bijna bereikt. Dat wordt ondermeer ook aangetoond door de steeds maar dalende slaagkans die het FWO aan de aanvragers kan aanbieden. Internationaal wordt een slaagcijfer van 33% vooropgesteld om te voorkomen dat er een ontradend effect optreedt en beloftevolle onderzoekers ontmoedigd afhaken. Mede omwille van budgettaire beperkingen, drijven de slaagcijfers van het FWO steeds verder weg van dit streefcijfer.

Dit jaar is de slaagkans voor aspirantaanvragen teruggevallen tot 21% en deze voor postdoctorale mandaataanvragen tot 23%. Dat betekent onvermijdelijk dat het FWO ook dit jaar weer veel beloftevolle onderzoekers zal moeten ontgoochelen. Dat is jammer, zeker op een ogenblik dat onze kennismaatschappij veel creatief en innovatief talent nodig heeft. Als hoogopgeleide werkrachten kunnen talentvolle jonge doctors, ook buiten de academische wereld, als motor fungeren voor de broodnodige innovatie voor de Vlaamse economie.

De Vlaamse regering stelt vanaf 2012 opnieuw een groeitraject in het vooruitzicht voor de investeringen in wetenschapsbeleid in het algemeen en fundamenteel wetenschappelijk onderzoek

in het bijzonder. Ik hoop dat de Vlaamse regering niet wacht tot in 2012, maar nu reeds de budgettaire ruimte zoekt om ten volle te kunnen inzetten op wetenschap en innovatie.

Elisabeth Monard

In de kijker

Kennismakers Spreken: Het FWO laat u aan het woord

Tijdens *Kennismakers: Dag van de Onderzoeker* in 2008 en tijdens *Kennismakers kiezen* in 2009 gaven experts hun visie over o.a. peer review of bibliometrie. In 2010 geeft het FWO het woord aan de *kennismakers* zelf. Via een presentatie kan u zelf uw mening geven over volgende markante thema's:

- De valorisatie van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek
- Is Vlaanderen een attractiepool voor onderzoekers?
- Wat moet Vlaanderen doen om opnieuw een Nobelprijs te behalen?
- Peer review
- De algemene werking van het FWO

Elke presentatie mag maximum 20 slides bevatten en maximum 7 (zeven!) minuten duren.

Deelnemen kan door een abstract van uw presentatievoorstel van maximum 500 woorden in te dienen vóór 1 juni 2010 via kennismakers@fwo.be. Alle voorstellen zullen geëvalueerd worden door het programmacomité en de beslissing wordt eind juni meegedeeld via deze kolommen.

Nieuwe oproep Odysseus

Het FWO lanceert in 2010 een nieuwe oproep voor het *brain gain* programma Odysseus.

Uitmuntende onderzoekers die buiten Vlaanderen een carrière hebben opgebouwd, krijgen via het FWO een startfinanciering om aan een Vlaamse universiteit een onderzoeksgroep uit te bouwen of om een onderzoekslijn op te zetten. Dit alles met de bedoeling zich progressief in het Vlaamse onderzoeksbestel in te schakelen.

De limiet voor het indienen van een voorstel is vastgesteld op 1 december 2010 en dient te gebeuren via een Vlaamse universiteit. Meer informatie over het Odysseusprogramma en de nodige contactgegevens kan u ook op de [FWO-website](http://www.fwo.be) terugvinden.

De FWO Excellentieprijs

De FWO Excellentieprijs, voorheen de Vijfjaarlijkse Prijs, worden dit jaar opnieuw uitgereikt ter bekroning van de wetenschappelijke carrière van eminente onderzoekers werkzaam in

Vlaanderen. Zoals in de voorgaande edities zullen er vijf prijzen worden toegekend, één per vakgebied, elk ter waarde van 100.000 euro.

De evaluatie van de kandidaturen is momenteel volop aan de gang. Drie internationale jury's, bestaande uit prominente experts uit de verschillende vakgebieden, hebben de moeilijke taak om per domein één laureaat te selecteren. De keuze van de jury's zal in juni bekend gemaakt worden. De laureaten wacht niet enkel een belangrijke erkenning en mooie geldprijs, maar ook een uniek kunstwerk dat speciaal voor deze gelegenheid werd ontworpen door de Brusselse kunstenaar Tom Frantzen.

Bij een vooraanstaande wetenschappelijke prijs zoals de Excellentieprijsen hoort natuurlijk ook een feestelijke plechtigheid. De FWO Excellentieprijsen zullen op 23 november 2010 worden uitgereikt in de Concert Noble in Brussel, samen met de *Prix d'Excellence* van onze Franstalige zusterorganisatie FNRS.

FWO-website in een nieuw kleedje

Voor het FWO betekent 2010 het jaar van de hervormingen. Begin januari traden de nieuwe panelstructuur en de interne administratieve verschuivingen in voege; nu kan het FWO u trots zijn nieuwe website voorstellen. Een nieuw concept, dat gebruik maakt van afrolmenu's, moet het gebruiksgemak nog verhogen. Ook is er is lang gewerkt aan het opstellen van een nieuwe subsidiewijzer die de onderzoekers wegwijs maakt in de vele financieringsmogelijkheden die het FWO aanbiedt voor kennisgrensverleggend fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. Daarnaast is het Engelse luik van de FWO-website aanzienlijk uitgebreid. Het FWO wenst u alvast veel surfplezier met het ontdekken van onze nieuwe [webpagina's](#).

[terug naar boven](#)

Genoteerd

Verslagprocedure congressen

Zoals bekend verwachten wij van de onderzoekers die een mobiliteitskrediet gekregen hebben (congresdeelname, kort verblijf, lang verblijf), een wetenschappelijk verslag na afloop. Tot nu toe was het format van deze verslagen vrij te kiezen.

Voortaan zal er echter online een sjabloon beschikbaar zijn met een aantal meer gerichte vragen waarop de onderzoekers dienen te antwoorden. De uiterste indiendatum (drie maanden na terugkeer) blijft van kracht. Het sjabloon is terug te vinden via deze [link](#).

Nieuwe oproep Levenslijn

In het kader van de actie "Levenslijn", steunt het FWO onderzoeksprojecten op het gebied van **"Meer en veiliger mobiliteit voor kinderen en jongeren"**.

De projecten die door het FWO worden gefinancierd, dienen te handelen over **Fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek naar preventie (met inbegrip van fietsvaardigheden bij**

kinderen), epidemiologie, interventie, revalidatie en integratie in verband met de medische, economische, juridische, pedagogische, psychologische en sociale problemen bij jonge verkeersslachtoffers.

De uiterlijke indiendatum is **1 mei 2010 om 17u00**.

FWO: nu ook op Facebook!

Het FWO informeert jullie op vele manieren: er is deze Nieuwsbrief en natuurlijk ook de (vernieuwde) website. Sinds kort zijn we ook op sociale media zoals Facebook actief. We hebben op deze netwerksite een groep aangemaakt. Wie lid is van deze groep, kan belangrijke aankondigingen van het FWO volgen. De statusupdates van deze groep maken je er zeer snel attent op welk interessant nieuws (activiteiten, oproepen) er te rapen valt, soms nog voor dat het op de website verschijnt.

Als jij via Facebook het FWO wil volgen, aarzel dan niet om lid te worden van onze groep. Bovendien is het interessant om te zien wie er nog allemaal FWO-mandaathouder en/of geïnteresseerde is. Als je hier [klikt](#), kan je je lidmaatschap van de groep aanvragen. Binnenkort hoor je nog meer over onze aanwezigheid op andere sociale netwerken!

Marc De Batist en Bieke Vanhooydonck aan boord van de Beagle

In onze vorige *Nieuws uit de Egmontstraat* hadden we aandacht voor Tine Huyse, die samen met ITG-directeur Bruno Gryseels in oktober 2009 aan boord stapte van de Clipper Stad Amsterdam, de driemaster die onder Canvas- en VPRO-vlag Darwin achterna zeilt. Ondertussen hebben ook twee andere FWO-ers, Marc De Batist (lid van het Expertpanel W&T8) en Bieke Vanhooydonck (FWO-postdoc) in de voetsporen van Darwin mogen treden. Marc De Batist en zijn team deden aan boord van het zeilschip onderzoek naar aardbevingen voor de kust van Chili, een meer dan actueel thema. Terwijl Bieke Vanhooydonck onderzoek verrichtte naar dezelfde Galápagosvinken die Darwin destijds inspireerden tot zijn evolutietheorie.

[terug naar boven](#)

Kalender

Indiendata wetenschappelijke prijzen

- Iwan Akerman Award: 1 mei 2010
- AstraZeneca Asthma & COPD Award: 15 september 2010

[terug naar boven](#)

Over de grenzen

ESOF Science Shuttle: Lanceer je onderzoekscarrière in Turijn

In de Lissabonstrategie van de Europese Unie nemen onderzoek en ontwikkeling een prominente plaats in, met natuurlijk een aanzienlijke impact op het beleid van de lidstaten als gevolg. Naast deze beleidsmaatregelen op het hoogste niveau, is het echter ook noodzakelijk om de hele Europese maatschappij te overtuigen van het wezenlijk belang van wetenschap en technologie.

Precies dat is een centrale doelstelling van het tweejaarlijkse *European Science Open Forum* (ESOF), dat dit jaar in Turijn plaatsvindt van 2 tot 7 juli. In meer dan 100 sessies, lezingen en workshops, zal de *state-of-the-art* van de Europese wetenschap en het onderzoeksbeleid uitgebreid toegelicht en besproken worden. Topwetenschappers en belangrijke bewindslieden maken er hun opwachting, en in die zin kan ESOF mee de richting van het Europese beleid vorm geven: geen wonder dat het ESOF ook wel *het Davos van de wetenschap* genoemd wordt.

Vlaanderen mag hier niet ontbreken. Het FWO heeft daarom besloten om het voortouw te nemen en een *science shuttle* met dertig jonge onderzoekers uit te sturen naar ESOF, onder het motto “lanceer je onderzoekscarrière in Turijn”. Ben je een FWO-mandaathouder die gepassioneerd bezig is met wetenschap, en wil je er bij zijn op hét Europese wetenschapsevenement bij uitstek? Stel dan je kandidatuur via de FWO-website voor 30 april 2010 en maak kans op een beurs die je transport-, verblijfs- en inschrijvingskosten dekt. Snel zijn is de boodschap, want we verwachten een massale belangstelling van ons jong onderzoekstalent.

Oproep Postdoctoral Fellowships van de Japanese Society for the Promotion of Science (JSPS)

Sinds lange tijd beschikt het FWO over een jaarlijks quotum van 2 postdoctorale onderzoekers die kunnen genieten van een beurs van JSPS, om gedurende een tijd onderzoek te gaan verrichten in een Japanse onthaalinstelling.

In tegenstelling tot eerdere berichten blijft dit quotum in 2010 gehandhaafd. Het FWO heeft dan ook meteen een oproep opengesteld. Meer informatie over de modaliteiten van deze beurzen, en de benodigde formulieren, vindt u op onze website.

De uiterste indiendatum is **15 april**. Het FWO zal in mei een aantal kandidaten nomineren, en JSPS zal de uiteindelijke selectie maken. Het verblijf in Japan dient ten laatste aan te vangen op 30 november 2010.

Joint Programming Initiative

Met het Joint Programming Initiative (JPI), wil de Europese Commissie grote maatschappelijke thema's aanpakken, waarvoor nationale middelen ontoereikend zijn. Bedoeling is om te komen tot een gemeenschappelijke Europese procedure voor het toekennen van projecten aan internationale onderzoeksteams met financiering vanuit de deelnemende lidstaten. Dit alles past in de 'ERA-visie 2020', met name de realisatie van een Europese onderzoeksruimte met vrije mobiliteit van kennis door een optimale afstemming en stroomlijning van de steunmechanismen van de lidstaten.

Binnen het JPI programma worden telkens een aantal grote thema's geselecteerd waarbinnen internationale onderzoeksconsortia welomlijnde projecten kunnen indienen. De budgetten voor de uitvoering van deze projecten komen hier echter niet van de EC zoals in de Kaderprogramma's, maar komen van de lidstaten van de deelnemende partners.

Een eerste JPI thema is al gelanceerd, namelijk dat over *Neurodegenerative Diseases*, en in het bijzonder Alzheimer, waarvoor binnenkort projecten zullen kunnen ingediend worden. De Raad van de Europese Unie heeft ook al de volgende drie thema's geselecteerd, die binnenkort nog verder uitgewerkt worden:

1. *Cultural Heritage and Global Change: a new challenge for Europe*
2. *Climate Change, Agriculture and Food Security*
3. *Health, Food and Prevention of Diet-related Diseases*

België heeft al een intentieverklaring ondertekend voor deze drie thema's, alsook voor het thema Alzheimer, echter nog zonder financieel *commitment*. Het FWO volgt de ontwikkelingen op de voet en wil onderzoekers in Vlaanderen de kans geven om deel te nemen aan deze JPI projecten.

EUROCORES

European Collaborative Research (EUROCORES) is een programma van ESF dat samenwerking tussen onderzoeksgroepen, netwerking en disseminatie wil bevorderen om in te spelen op onderzoeksvragen die een internationale en/of interdisciplinaire aanpak vergen.

EUROCORES ondersteunt internationale samenwerkingsverbanden in vele onderzoeksdomeinen, maar jaarlijks worden 6 wisselende thema's geselecteerd.

Voor 2010 kunnen projectvoorstellen (Collaborative Research Projects, CRPs) ingediend worden voor (let op de correcte indiendatum!):

- **EuroEPINOMICS** - Functional genomic variation in the epilepsies – indiendatum: **30 maart 2010**
- **EuroVOL** - Ecology of Plant Volatiles, from Molecules to the Globe – indiendatum: **26 maart 2010**
- **EuroTRACES** - European Trans-Atlantic Coral Ecosystem Study - indiendatum: **26 maart 2010**
- **EuroSolarFuels** - Molecular Science for a Conceptual Transition from Fossil to Solar Fuels - indiendatum: **26 maart 2010**
- **EuroUnderstanding** - Understanding and Misunderstanding: Cognition, Communication and Culture - indiendatum: **8 april 2010**
- **EuroBioSAS** - Bio-inspired Engineering of Sensors, Actuators & Systems - indiendatum: **29 maart 2010**

De behandeling van de aanvragen en de selectieprocedure wordt volledig georganiseerd door ESF. Er moet geen parallelle aanvraag naar het FWO worden gestuurd. De best gerangschikte onderzoeksprojecten met Vlaamse partners worden nadien voorgelegd aan de Commissie Internationale Wetenschappelijke Contacten die beslist over de financiering van het Vlaamse deel van het project. In principe wordt het beste Vlaamse deelproject gesteund.

De Vlaamse deelprojecten zijn onderworpen aan de reglementen inzake de reguliere FWO Onderzoeksprojecten, ook qua ontvankelijkheid van promotoren, kostprijs van personeel, e.d.

European Social Survey

De European Social Survey (ESS) is een tweejaarlijkse sociale survey die wordt uitgevoerd in meer dan 30 landen in Europa. Dit grootschalig project heeft tot doel de veranderingen in houding, geloof en gedragspatronen van de diverse Europese bevolkingen in kaart te brengen en dit in

verband te brengen met politieke en institutionele wijzigingen in de lidstaten en in Europa. De eerste ESS-survey werd uitgevoerd in 2002-2003. Momenteel loopt de vijfde ronde.

Dit project wordt ondersteund door de Europese Commissie, ESF en nationale onderzoek financierende instellingen, waaronder ook het FWO. ESS staat ook op de ESFRI roadmap en zal wellicht erkend worden als een Europese onderzoeksinfrastructuurconsortium (ERIC) met structurele financiering. De coördinatie van ESS gebeurt door een centraal team, o.l.v. Roger Jowell, statisticus aan de City University, Londen.

Voor elke ronde wordt een gemeenschappelijke enquête opgesteld, die vervolgens wordt verspreid in de deelnemende landen. Door de regelmaat en standaardisatie van de enquêtes kunnen veranderingen in sociale variabelen - zoals mediagebruik, vertrouwen in de overheid/politie, politiek engagement, interesse en overtuiging, sociale waarden, discriminatie, veiligheid en gezondheid - in kaart gebracht worden.

De veelheid aan data die door de verschillende nationale onderzoeksteams wordt verzameld, wordt nadien vrij beschikbaar gesteld. Dit is een onschatbare bron aan informatie voor onderzoekers in de sociale wetenschappen, maar ook voor journalisten, beleidsmedewerkers, ministers en kabinetten. Om toegang te krijgen tot de data, en de online analyse-module, volstaat het te [registreren](#) als ESS-gebruiker. Meer informatie over ESS kunt u vinden op www.europeansocialsurvey.org.

[terug naar boven](#)

Internationaal genoteerd

Bilaterale onderzoekssamenwerking – oproepen Québec en China afgesloten

De eerste oproep tot samenwerking met Québec is een succes geworden. Vier projecten met een looptijd van 3 jaar, goed voor een jaarlijks totaal budget van zowat 270.000 euro, werden door beide partijen goedgekeurd en zullen starten vanaf 1 april. In het verlengde van deze oproep wordt op 19 en 20 mei een tweedaagse ontmoeting met een delegatie van onderzoekers en beleidsmakers uit Québec georganiseerd. Er zal informatie uitgewisseld worden over het R&D-landschap in beide regio's en een workshop gehouden worden rond het thema van erfelijke borstkanker, waarover aan beide zijden internationaal vooraanstaand onderzoek verricht wordt.

De samenwerking met China komt in een nieuwe fase. Bij het afsluiten van de oproep op 15 februari waren 14 projectvoorstellen ingediend. Deze werden inmiddels beoordeeld door de Commissie Internationale Wetenschappelijke Contacten en zijn nu bezorgd aan het Chinese wetenschapsministerie MOST voor evaluatie. De definitieve beslissing over de toegekende projecten valt wellicht nog voor de zomer.

Bilaterale onderzoekssamenwerking – nieuwe kaderovereenkomsten met Ecuador en Zuid-Afrika

Het programma bilaterale onderzoekssamenwerking zit op kruissnelheid. In de loop van januari werd er een kaderovereenkomst met Ecuador en een met Zuid-Afrika afgerond.

De overeenkomst met Ecuador voorziet in het financieren van gezamenlijke onderzoeksprojecten van twee jaar, waarbij zoals gebruikelijk personeel, uitrusting en werkingskosten kunnen aangevraagd worden. Wanneer uitwisselingen plaatsvinden, financiert elke partij alle kosten van de eigen onderzoekers. Projectvoorstellen kunnen ingediend worden in elke discipline die zowel bij

FWO als bij SENACYT, onze zusterorganisatie in Ecuador, in aanmerking komt voor financiering. Meer informatie over de modaliteiten en de selectieprocedure vindt u op onze [website](#). In het geval van Zuid-Afrika gaat het om driejarige projecten, waarbij aan Vlaamse zijde eveneens personeel, uitrusting en werking kunnen aangevraagd worden. Voor de oproep 2010 is de samenwerking beperkt tot volgende domeinen: biologische wetenschappen, humane en sociale wetenschappen, astronomie, ICT en 'global change'. Bij uitwisselingen financiert de uitzendende partij de verplaatsingskosten; de ontvangende partij de verblijfskosten. Zie onze [website](#) voor meer informatie.

Marleen Temmerman ontvangt carrièreprijs

Prof. Marleen Temmerman (UGent) heeft in Londen de Lifetime Achievement Award van het toonaangevende British Medical Journal ontvangen. Die eer valt te beurt aan de laureaat die gedurende zijn of haar leven of carrière een unieke en wezenlijke bijdrage heeft geleverd voor de verbetering van de gezondheidszorg als arts, politicus, professor of onderzoeker. Marleen Temmerman kreeg de prijs voor haar wetenschappelijk onderzoek in combinatie met haar sociaal en politiek engagement.

Prof. Marleen Temmerman is gewoon hoogleraar aan de UGent, diensthoofd van de vrouwenkliniek van het UZ Gent en directeur van het International Centre for Reproductive Health (ICRH). Ze is ook promotor van verschillende FWO-mandaathouders en promotor-woordvoerder van enkele FWO-onderzoeksprojecten.

[terug naar boven](#)

Cijfers en letters

Laureaten Wetenschappelijke Prijzen

Umicore Scientific Award 2009:

dr. CLAUDIU STANCIU (Océ Technologies, Venlo, NL) voor zijn werk: "Laser-induced femtosecond magnetic recording"

Umicore Prijzen voor Afstudeerwerken 2009:

SANNE HERMANS (K.U.Leuven) voor haar werk: "Laseropwarming van nanofiltratie-membranen met ingebouwde goudnanopartikels ter verhoging van de membraanflux".

Promotor: prof. Ivo Vankelecom

en

LORE THIJS (K.U.Leuven) voor haar werk: "Invloed van het selectief laser smelten op de microstructuur van titaanlegeringen".

Promotor : prof. Jan Van Humbeeck

Aantal aanvragen in stijgende lijn

Zoals de voorbije jaren is ook dit jaar het aantal aanvragen voor een onderzoeksmandaat (sterk)

gestegen.

Mandaat	Aantal vorig jaar	Aangevraagd 2010-2011
Aspirant	826	997 (+20,7%)
Aspirant hernieuwing	205	197 (-3,90%)
Bijzondere doctoraatsbeurs	5	6 (+20%)
Klinische doctoraatsbeurs	9	10 (+11,11%)
Postdoctoraal onderzoeker	600	736 (+22,67%)
Postdoc onderzoeker - 1 ^{ste} en 2 ^{de} hern.	128	136 (+6,25%)
Fundamenteel klinische mandaten	22	26 (+18,18%)
Fundamenteel klinische mandaten hern.	4	17 (+325%)

[terug naar boven](#)

In de pers

In de pers

- 19 maart: De laatste Europeanen door FWO-er Sasha Bru (Knack)
- 12-16 maart: diverse artikels over Lifetime Achievement Award Prof Marleen Temmerman (De - Tijd, De Standaard, De Morgen, Gazet van Antwerpen, Het Laatste Nieuws, Knack, De Huisarts)
- 4 februari: Goed ondernemen door FWO-er Wim Vandekerckhove (De Tijd)
- 12 januari: De schoonmoeders van Karel De Gucht door FWO-er Tom Delreux (De Standaard)
- 6 januari: UHasselt: Wij hebben voor het derde jaar op rij meer onderzoeksoutput (De Standaard/Het Nieuwsblad – ed. Limburg)

[terug naar boven](#)

FWO-Intern

Personalia

Indiensttreding:

- 15/3/2010: Werner Coorevits, administratief ondersteunende medewerker logistiek

Pensioen:

- 1/4/2010: Desmet Jacques
- 1/5/2010: Van Hoeck Jean-Marie

Overlijden:

- Fred Chaffart († 22/02/2010)

Lid Raad van Bestuur FWO (01/01/1996 – 22/02/2010)

Voorzitter Auditcomité van de Raad van Bestuur FWO (23/06/2004 – 31/12/2009)

[terug naar boven](#)